

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

Annotationes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

doctrinam, expulsis hæresibus, inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, inuocentiamque accendere, & cetera ex visitantium prudentia ad fidelium fructum constituere. Hæc ibi.

6 Quæsitio: Quomodo? Respondebo fufius in tota hæc Praxi.

7 Quæsitio: Quando? Respondeo: ex Conc. Trid. loco cit. singulis annis, vel saltem vtroutra Visitatio biennio compleatur. & ibid. infra; quam celerrime: quod sacra Congregatio Conc. Trid. relinquit arbitrio Episcopi, quem admonet, debere tempus hoc esse moderatum, & discretum, ne grauentur visitandi. Primatamen vice diligentius erit agendum: in reliquis non erit diutius immorandum.

His ergo postis Indices propono varios, vt breuius agam.

Index eorum, quæ spectant ad Episcopum Visitantem. §. II.

1 Non modo debet visitare loca, & personas, sed etiam præstare, quæ sequuntur.

2 Absoluere animas fidelium Defunctorum, vt in Pontificali;

3 Benedicere solemniter populo Visitando, vt in eodem Pontificali, & cū Indulgentijs;

4 Sermonem habere ad eundem populum de Visitationis causa, sine effectibus.

5 Missam celebrare, & distribuere sacram Synaxim.

6 Ministrare Sacramentum Confitmat.

7 Consecrare Ecclesias, Altaria, Calices, benedicere paramenta, & alia Pontificalia facere, prout est opus.

8 Inuitare quoscumque ad suggerendum opportuna cum charitate, & veritate.

9 Non autem sub pœna excommunicationis ad reuelanda, quæ nouerint, quod vetuit Sacra Congreg. Concil. vlt. Martij 1588.

10 Ad extraneos actus non diuertere, vt mouit eadem Sacra Congreg.

11 Mēsa frugali vti, adhibita lectione illud ex Concil. Trid. loco citato, hoc ex decencia.

12 Cum paucissimis circumire, quorum opera celerius compleri possit Visitatio.

13 Itinerarium recitare genibus flexis initio itineris à loco ad locum.

14 Orare Vesperis publicè in Ecclesia ante refectionem.

15 Visitare infirmos, & in pauperes erogare pecuniam ad ædificationem.

16 A muneribus quibuscumque abstinere,

17 Notario suo, aut Secretario vti, ad libitum, est declar. Congreg. Concil.

18 Procuracionem debitam accipere, hoc est, victum illius dici, quo visitant, ex Concil. loco cit.

ANNOTATIONES.

Circa decimum. Extraneos actus à Visitatione intellige, qui neque pertinent ad locorum, seu personarum visitationem Ecclesiasticam, neque ad functiones supradictas Pontificales.

Circa undecimum. Fugiat Episcopus hospitium laicorum, & eorum conuiuia, ex Pro. 4. Med.

Circa 12. expedit, vt Episcopus assumat administratos, quos etiam mittere queat ad visitanda remota loca, seu ad supplicandas rationes dati, & accepti, ubi opus est, quare inter eos, esse poterit æconomus domus Episcopalis, Theologus Episcopi, & Magister Cæmendarum, cum famulo à cubiculo, præter Archidiaconum seu Canonicum I. V. D.

Si plures assumat, quàm solita procuratio ipsi sufficere possit, expendat Episcopus de suo. quod fuisse docet ex Panor. Felic. in Man. Visitator. lib. 1. tit. 15. Decem persona computato Episcopo, & septem iumenta conceduntur in Conc. Prou. 4. Mediol. inferioribus autem Visitatoribus non ultra octo personas, & sex iumenta, sed his inferioribus longè minor sufficere potest numerus.

Circa 16. Vilagut par. 1. in fine num. 21. citat Doctores, qui concedunt Visitatoribus ea muneris, quæ comedenda, ac consumenda sunt ibidem, nec alio asportanda; vt iugum Domini sit suauis.

Circa 17. Idem Vilagut concedit à Notarijs moderatum aliquid recipi posse pro eorum labore in scribendo, & transcribendo, si non recipiant salarium de publico pro tali labore, & citat ibi S. Antoninum, & illud infert argum. à simili, quod à Concil. Trid. conceditur Notarijs decima pars aurei pro dimissorijs litteris, &c. Verum non valet argumentum ab vno casu ad alium, in quo expresse Concilium prohibet, ne ipsi Visitatores, aut quiscumque suorum quicquam procuracionis causa pro Visitatione, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant: non obstante quacumque consuetudine, etiã immemorabili, quid apertius? Zerola par. 1. V. Visitatio idem docet.

Circa 18. Vide varios modos procuracionis exigenda, & penas dupli. & alias, in siclas ipsi, qui amplius acceperint, in Conc. Trid. sess. 4. c. cit.

cit. & Nau. in conf. 2. incip. utrum poena statuta in cap. exigat de censibus in 6. sex notabilia assert. item Zerolam vide par. r. V. Visitatio §. 6. ubi excludit medicinas, sumptus equorum, plures procuraciones, si una die dua visitentur Ecclesia, & loca pauperum, seu Ecclesia pauper, qua gratis sunt visitanda.

Præstari tamen debent vectura quoque equorum à Visitatis, ne dum eorum pabula, qua semper dari solent, quando vero Episcopus eget, & alioquin impediretur Visitatio, ex Thef. Fori Eccl. par. 2. c. 16. n. 43. per tex. ibi cit. immo etiam diuiti Episcopo præstanda erunt si adest consuetudo. ibid. n. 44. & 55.

Quod attinet ad restitutionem duplici in c. exigat, renouatam in Conc. Trid. cit. ea erit intra mensem facienda, sub poena interdicti ab ingressu Ecclesia, ab Episcopo; suspensionis ab officio, & beneficio ab inferioribus: à laicis autem, suspensionis ab ingressu Ecclesia, & à communione Eucharistia, per extrau. Bened. XII. tit. de conf. donec duplum Ecclesia grauata restituerint. ubi etiam habetur, quod Episcopus tenetur de facto famulorum suorum, si sciat, aut ratum habeat: neque ualet in his casibus remissio donantium ulla.

Excusat materia leuis, ex glos. in eod. c. exigat, ver. munera. & exemplificat in exportatione caponorum, caseorum, & flosorum vini, & similibus, qua neque mouent aliquem, neque faciunt (aut) donantem pauperiorem. tutius tamen victualia tantum in proprio loco consumenda recipiuntur.

Index librorum, quorum lectioe iuuari potest Episcopus in Visitatione. §. III.

- 1 Pontificale Romanum. tit. Ordo ad visitandas Parochias. par. 3.
- 2 Conc. Trident. sess. 6. cap. 3. & 4. sess. 7. cap. 7. & 8. sess. 13. cap. 1. sess. 14. cap. 4. sess. 21. cap. 8. sess. 22. cap. 8. & 9. sess. 24. cap. 3. 9. & 10. sess. 25. cap. 6.
- 3 Acta Mediolanensis Ecclesie, par. 4.
- 4 Concilium Tridentinum, & Praxim hanc Compendiarium.
- 5 Mariani Socini, & Franc. Pauini Tractatus de Visitatione.
- 6 Pauli Fusci Episc. Sarnensis. libr. duo de Visitat.
- 7 F. Feliciani Commenfis Episcopi Manuale Visitatorum.

- 8 Annibalis Rochi Tractat. de Visitat.
- 9 Alphonsi Vilagut Cassinensis Speculum Visitatorum.
- 10 Zerole pars prima Verbo. Visitatio, in praxi Episcop.
- 11 Azor. Institut. Moral. par. 2. lib. 3. c. 40.
- 12 Lucae Ant. Restæ Directorium Visitatorum.
- 13 Michaelis Timothei Instructio Compendiosa Visitandi Ecclesias.
- 14 Dominici Zucchinetti Constitut. & Decreta Conc. sex Prou. Mediol.
- 15 Pauli Salodij Praxis de Visitatione.

Predicti namq; auctores tradunt varias doctrinas, & instructiones pro formandis ritè opportunis Decretis de vnaquaque re Ecclesiastica; quarum epilogum, & compendiosam Methodum, a nemine adhuc tentatam, prope diem, Deo dante, dabimus in lucem.

Index præparatorum à Visitatore pro Visitatione. §. I V.

- 1 **E**dictum generale proponitur pro generali Visitatione cum electione, & publicatione coadiutorum.
- 2 Præmonitiones fiunt per litteras ad Parochus, vt in Indice sequenti.
- 3 Ferat secum Decreta postremæ Visitationis, vt semper quærat, An executioni mandata.
- 4 Concilium Tridentinum, & Praxim hanc Compendiarium.
- 5 Pontificale Romanum, cum Paramentis Pontificalibus, albi, & nigri coloris.
- 6 Decreta Prouinciæ suæ, & Synodi Diocæsanæ, cum Edictis generalibus, &c.
- 7 Instructiones Fabricæ Ecclesiasticæ, si adsint.
- 8 Indicem librorum Prohibitorum.
- 9 Casus referuatos summo Pontifici, & Episcopo.
- 10 Indices locorum, & personarum, quæ Visitationi subiacent, vt infra. §. 6. & 7.
- 11 Libellos distribuendos de doctrina Christiana, & alios spirituales.
- 12 Nummismata sacra à summo Pontifice benedicta, cereos Agnus Dei, sacras imagines, & eiusmodi ad pietatem excitandam.
- 13 Præmittat Episcopus, si opus est, Concionatores, Confessarios, & Cæremoniæ Magistram.
- 14 Faciat sibi indicem præcipuarum quarundam rerum; de quibus interroget. ex Indice 9. et.

Index